

HET HUNZEKOOR BRENGT SHAKESPEARE AAN DE HUNZE

Shakespeare-songs
van diverse componisten

dirigent
INGE
ROELANDS

& capita selecta

*The
Fairy
Queen*

(Henry Purcell)

m.m.v.
**klavecimbel,
strijkersensemble
& verteller**

programmaboekje

Wildervank zaterdag 17 mei . **Gieten** zondag 18 mei | 2025

SHAKESPEARE AAN DE HUNZE

programma

I

Hunzekoor o.l.v. Inge Roelands
A capella liederen op teksten van
William Shakespeare (1564-1616)

1. Through the house give glimmering light *Amy Beach (1867-1944)*
Three Shakespeare Choruses, Op. 39, no. 3.
A Midsummer Night's Dream, Act 5, Scene 1
2. It was a lover and his lass *Thomas Morley (1557-1602)*
As you like it, Act 5, Scene 4
3. Blow, blow, thou winter wind *Thomas Augustine Arne (1710-1778)*
As you like it, Act 2, Scene 7
4. The Willow Song
Anoniem ca. 1600
5. The Willow Song *Ralph Vaughan Williams (1872-1958)*
Three Elizabethan Part Songs, no. 2
Tekst uit Othello, Act 4, Scene 3
6. Come away death *Ralph Vaughan Williams (1872-1958)*
The Clown's Songs from Twelfth Night, op. 65, nr. 2
Tekst uit Twelfth Night, Act 2, Scene 4 (1909).
7. Come unto these yellow sands *Amy Beach (1867-1944)*
Three Shakespeare Choruses, Op. 39, no. 2
Tekst uit The Tempest, Act 1, Scene 2
8. Full Fathom Five *Charles Wood (1866-1926)*
Tekst uit The Tempest, Act 1, Scene 2

Pauze

II

Hunzekoor o.l.v. Inge Roelands
m.m.v. klavecimbel, strijkersensemble & verteller
The Fairy Queen (komische semi-opera) – capita selecta
Henry Purcell (ca. 1659-1695)

Gebaseerd op *A Midsummer Night's dream* – William Shakespeare

Through the house give glimmering light - Amy Beach

De Schots-Amerikaanse Amy Marcy Cheney Beach was componiste en pianiste, een pionier en een grote inspiratie voor veel vrouwelijke componisten in en na haar tijd. Zij verwierf tegen alle sociale verwachtingen van de tijdgeest in als eerste Amerikaanse vrouw een klinkende naam in de muziek. Ze kreeg erkenning zowel in de Verenigde Staten als in Europa. Dit werk is geschreven voor vier vrouwenstemmen. In de tekst uit *A Midsummernight's Dream* zijn Oberon en Titania aan het woord. Dit lied is no.3 uit *Three Shakespeare Choruses* op. 39. Later in het concert hoort u uit dezelfde liedcyclus no.2 (voor vierstemmig gemengd koor).

Oberon

Through the house give glimmering light, By the dead and drowsy fire;
Every elf and fairy sprite
Hop as light as bird from brier;
And this ditty, after me,
Sing and dance it trippingly.

Titania First rehearse your song by rote,
To each word a warbling note:
Hand in hand, with fairy grace,
Will we sing, and bless this place.

Oberon - Schijn door het huis heen glinsterend licht, Bij het dode en slaperige vuur; Elke elf en feeëngeest
Hop zo licht als een vogel uit een steke-
lige heester;
En dit liedje, na mij, zing en dans het trippelend.

Titania - Oefen eerst je liedje uit het hoofd, Bij elk woord een trillende noot:
Hand in hand, met feeëngratie,
Zullen we zingen, en deze plek zegenen.

It was a lover and his lass - Thomas Morley

Thomas Morley diende als koorknaap en werd later organist in de kathedraal van Norwich. In 1589 werd hij organist in St Paul's Cathedral, nadat hij in 1588 in Oxford een graad in de muziek had behaald. Hij schreef het tot Gentleman van de Chapel Royal (1592). Hij publiceerde negen boeken met madrigalen en gold als een virtuoos componist van lichte, meerstemmige liederen. De traditie wil dat hij op verzoek van Shakespeare de muziek schreef bij het lied *It was a lover and his lass* uit *As You Like It*. Dit lichte, en stiekem ondeugende lied, verhaalt in vier coupletten over een minnaar en zijn meisje die in de lente rolleballen in de rogge. Het lied is een voorbeeld van de dubbele betekenissen waarin Shakespeare een meester was. Een simpele country tune, ja ja... Je kunt het accepteren als onschuldig of giechelen om de suggestiviteit, *as you like it*...

1. It was a lover and his lass,
2. Between the Akers of the rye
3. This Carrell they began that hour
4. Then prettie lovers take the time

Ref. With a hey and a ho, and a hey no-nino, with a hey and a ho-nino!

1. That o'er the green cornfield did passe
2. These pretty Countrie fooles would lie
3. How that a life was but a flower
4. For love is crowned with the prime

Ref. In springtime (3x)

the only pretty ring time,
when birds do sing, hey ding a ding,
ding;

sweet lovers love the spring.

1. Een minnaar en zijn meisje kwamen,
2. Tussen roggeakkers vol met halmen,
3. Daar zongen ze hun minnelied
4. Dan talmen minnaars niet lang

Ref. Van je hé en je ha, en je hé tralala,
van je hé en een tralala!

1. In groene roggevelden samen
2. Liggen deze mooie mensen samen
3. Het leven is zo slecht nog niet
4. Pluk daarom steeds de dag als 't kan

Ref. In het voorjaar (3x)

de mooiste tijd voor een paar,
waar vogels zingen, hé ding-a-ding-a-
ding;

daar houden minnaars van elkaar.

Blow, blow, thou winter wind - Thomas Arne

Thomas Arne was in zijn tijd een vooraanstaande Britse componist en musicus. Anno nu kennen we hem voornamelijk nog door zijn compositie van de melodie van *Rule Britannia* dat aan het slot van *The last night of the Proms* wordt uitgevoerd en meegezongen door het publiek. Deze compositie is een toonzetting van een tekst uit *As You Like It*, waarin de ondankbaarheid van mensen wordt vergeleken met de winterwind: die bijtende kou hakt er niet zo in, als het gedrag van een vriend die eerdere weldaden is vergeten.

Blow, blow, thou winter
wind,

Thou art not so unkind

As man's ingratitude;

Thy tooth is not so keen,
Because thou art not seen,
Although thy breath be rude.
Freeze, freeze, thou bitter sky,
That dost not bite so nigh
As benefits forgot:
Though thou the waters warp,
Thy sting is not so sharp
As friend remembered not.

Waai, waai jij winterwind
U bent niet zo onvriendelijk
Als onz' ondankbaarheid;
Uw tand is niet zo scherp
Hoewel we u niet zien,
Al brengt uw adem bruutheid.
Vries, vries, bijtend koude
luchten, Uw beet brengt
minder zuchten
Dan een vergeten weldaad:
Hoewel u 't ijs doet kraken,
Zal u niet zo steken en
raken
Als een vergeten vriend.

Twée maal The Willow Song

The Willow Song is een volksballade die Desdemona in *Othello* zich herinnert als ze bang is geworden voor haar man Othello. Ze slaagt er niet in hem van haar trouw te overtuigen. Othello vermoordt haar ten slotte uit jaloezie. Zij zingt het liedje als ze de bui voelt hangen. De wilg is het symbool van teleurgestelde liefde en symboliseert het verdriet van een verlaten vrouw en haar naderende dood. Eerst hoort u de oorspronkelijke, eenstemmige versie van het lied dat rond 1600 al rondging. Het toenmalige publiek zou de ballade kennen en hebben begrepen dat de aanwezigheid ervan in het toneelstuk een slechte afloop voor Desdemona voorspelt. Vervolgens zingt het koor een vierstemmige versie van de hand van *Ralph Vaughan Williams*. Hij schreef symfonieën, kamermuziek, opera, koor- en filmmuziek en werkte als dirigent. Hij was ook gegrepen door de traditionele Engelse volksliedjes waarvan hij er meer dan 800 verzamelde. Sommige ervan arrangeerde hij opnieuw, waaronder ook dit lied. Hij schreef verschillende liederen op andere teksten van Shakespeare.

The poor soul sat sighing by a sycamore tree
Sing all a green willow
Her hand on her bosom,
her head on her knee
Sing willow, willow, willow, willow!
The fresh streams ran by her, and mur-
mer'd her moans
Sing willow, willow, willow
Her salt tears fell from her and soft'ned
the stones.
Sing willow, willow, willow, willow!
Sing all a green willow must be my
garland.

De arme ziel zat zuchtend bij de es-
doorn Bezing allen de groene treurwilg
Haar hand op haar boezem, haar hoofd
diep gebogen
Zing treurwilg, treurwilg, treurwilg.
De beek stroomde langs haar en mur-
melde haar klacht
Zing treurwilg, treurwilg, treurwilg.
Waar haar tranen vielen werden de
stenen zacht. Zing treurwilg, treurwilg,
treurwilg.
Zing allemaal, een groene treurwilg
moet mijn bruidskrans zijn.

Come away, death - Ralph Vaughan Williams

In *Twelfth Night* zingt de nar Feste af en toe een lied voor een aalmoes. Dat is soms een vrolijk lied, maar dat geldt niet voor *Come away, death*. Geen luchtige speelsheid, maar (onbeantwoorde) liefde als oorzaak van lijden, de wil om te sterven en ver weg anoniem begraven te worden. *Vaughan Williams* schreef een madrigaleske toonzetting.

Come away, come away, death,
And in sad cypress let me be laid.
Fly away, fly away breath, I am slain
by a fair cruel maid.
My shroud of white, stuck all with yew,
O, prepare it!

My part of death, no one so true did
share it. Not a flower, not a flower
sweet on my black coffin let there be
strown.

Not a friend, not a friend greet my poor
corse, where my bones shall be thrown.
A thousand thousand sighs to save, lay
me,
O, where sad true lover never find my
grave, to weep there!

Kom weg, kom weg, dood,
En laat me in treurige cipres worden
gelegd. Vlieg weg, vlieg weg adem; ik
word gedood door een schone wrede
maagd. Mijn witte lijkwade, helemaal
beplakt met taxus, o, maak die klaar!

Mijn deel van de dood, niemand zo waar
deelde het. Laat er geen bloem, geen
zoete bloem op mijn zwarte doods-kist
worden gestrooid.

Geen vriend, laat geen vriend mijn arme
lijk groeten, waar mijn botten worden
gegooid. Duizend zuchten om te red-
den, leg me, o, waar een bedroefde
ware minnaar nooit mijn graf
vindt, om daar te wenen!

Come unto these yellow sands - Amy Beach

De componiste gebruikte in lied no.2 van haar liedcyclus op.39 het eerste deel van de tekst van *Ariel's song* uit *The Tempest*. De onzichtbare luchtgeest Ariel verwelkomt de in de storm gestrande mensen op zijn eiland. Amy Beach maakt er een vrolijke, lichtvoetige dans van. Zoals vaker bij toneelteksten wordt maar een deel van de tekst gebruikt. Het vervolg van *Ariel's song* vindt u terug in het laatste lied voor de pauze: *Full fathom five*.

Come unto these yellow sands,
And then take hands:
Curtsied when you have, and kiss'd
The wild waves whist,
Foot it feately here and there;
And, sweet sprites, the burthen bear.

Kom op het blonde strand
en reik elkaar de hand:
Dans en speel en kus vrij-uit:
De zee wist uit:
Morgen zelfs geen voetindruk:
Elvenzang schraagt uw geluk.

Full fathom five - Charles Wood

De Ier Charles Wood was behalve een componist van veel kerkmuziek, ook docent aan het Royal College of Music. Hij leidde er componisten op, onder wie ook Ralph Vaughan Williams. Hij schreef onder meer arrangementen voor carols en veel kleinere werken voor gemengd koor; veel daarvan zijn gecomponeerd op teksten van Shakespeare. *Full fathom five* is de veel vaker op muziek gezette tekst waarmee Ariel na *Come unto these yellow sands* zijn lied vervolgt.

Woods versie klinkt opgewekt en koraalachtig. Het luiden van de klok is een leidthema dat hij het koor laat zingen als een soort carillon. In dit deel van het lied zingt Ariel het personage Ferdinand toe, nadat hij schipbreuk heeft geleden, waarbij zijn vader kennelijk verdronken is. De tekst moet hem troosten: niets van zijn vader gaat echt verloren...

Full fathom five thy father lies;

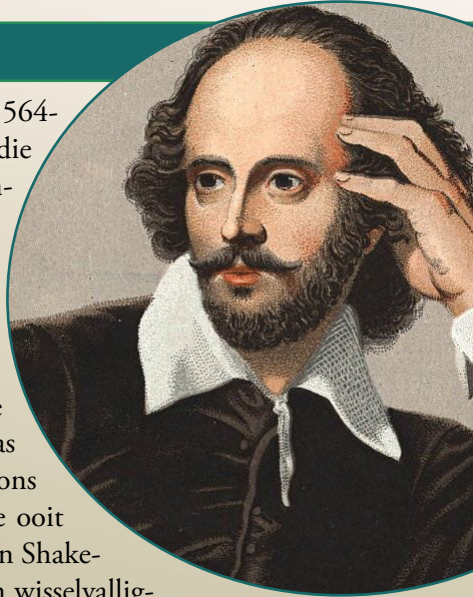
Of his bones are coral made;
Those are pearls that were his eyes:
Nothing of him that doth fade,
But doth suffer a sea-change
Into something rich and strange.
Sea-nymphs hourly ring his knell:
Ding-dong.
Hark! Now I hear them:
Ding dong, bell, ding dong bell.

Uw vader ligt verdronken

Vijf volle vaders diep verzonken
Koraal groeit op uit zijn karkas
Een parel glanst daar waar zijn oog ooit
was en niets van hem gaat echt teloor.
De zee betovert, door en door.
Ontheemt, verrijkt, vervreemdt ...
Nimfen slaan elk uur hun dodengong.
Hoor! Nu hoor ik ze
Zo zingt de zee zijn dingdong.

William Shakespeare

De Engelse dichter William Shakespeare (1564-1616) wordt gezien als de grootste schrijver die Engeland heeft voortgebracht; niet alleen vanwege de kwaliteit van zijn werken maar ook vanwege zijn enorme invloed op de Engelse taal. Als persoon is Shakespeare nogal ongrijpbaar, omdat er weinig bekend is over zijn leven en karakter. Zijn omvangrijke oeuvre kent echter een groot publiek en heeft talloze kunstenaars geïnspireerd tot nieuwe werken. Bas Heijne (NRC, 8 januari 1998) beschreef wat ons als publiek raakt in het werk van Shakespeare ooit heel treffend. ‘...Waarom houden we zoveel van Shakespeare, terwijl hij ons één en al onzekerheid en wisselvalligheid voorschotelt? Omdat Shakespeare doet wat we zelf ook graag willen doen: hij dramatisert ons leven. Je mag dan wel ronddobberen in een betekenisloos universum, niettemin schuilt er betekenis in de rol die je speelt, in de emoties die het drama oproept – geen eenduidige, onwrikbare betekenis, maar wel betekenis. Vandaar dat Shakespeare altijd zo dichtbij is. ... Als geen ander laat hij je het leven beleven. Zijn schouwtoneel is menselijke ervaring, in al zijn verscheidenheid en tegenstrijdigheid.’

Henry Purcell en The Fairy Queen

Henry Purcell (ca. 1659-1695) was een succesvol Engelse organist en een belangrijk componist van barokmuziek. Hij schreef kerkmuziek, toneelmuziek, kamermuziek, maar ook instrumentale werken, (koor)liederen en (semi-)opera's. Zijn werk verbindt de oude Elizabethaanse koortraditie met 'nieuwe' Franse en Italiaanse invloeden. Hij was ook een populair hofcomponist die bij speciale gelegenheden muziekstukken, welkomstliederen en lofzangen schreef, onder meer bij de troonsbestijging van William (onze stadhouder Willem III) en Mary. Ter gelegenheid van hun 15-jarig huwelijk werd *The Fairy Queen* geschreven (gebaseerd op *A Midsummer Night's Dream*). Dit is een semi-opera: muziektheater waarin een toneelstuk is verwerkt. De semi-opera is beïnvloed door het maskerspel, een in aristocratische kringen in Europa populair toneel-, muziek-, en dansspektakel dat via Noord-Italië en Frankrijk in de 16e en 17e eeuw vooral in Engeland een tijdlang erg populair werd, voordat de opera deze vorm verdrong.

Het verhaal

In *The Fairy Queen* worden de vele facetten en gemoedstoestanden van de liefde bezongen.

Verteller Hans Meijering vertelt ons tussen de muziek en de koorzang door, het verhaal van de elfenkoning Oberon en elfenkoningin Titania die heersen over een magisch woud, van hun onenigheid en van hun verzoening.

Hun ruzie draait om de voogdij over een Indiase jongen. Oberon is niets te dol om de ruzie in zijn voordeel te beslechten. De slotscene is een ode aan het huwelijk: eind goed al goed.

We geven de teksten van de door het koor gezongen liederen met vertaling.

The Fairy Queen - capita selecta

1. Prelude (ensemble)

2. Come let us leave the town (koor en ensemble)

Come, let us leave the Town
And in some lonely place,
Where Crouds and Noise were
never known,

Resolve to spend our days.

In pleasant Shades upon the
Grass

At Night our selves we'll lay;

Our Days in harmless Sport shall pass,
Thus Time shall slide away.

Kom, laten we de stad verlaten

Kom, kom, kom, laten we gaan,

Ver weg van deze drukke stad.

Laten we een plek zoeken, stil en fijn,

Waar nooit lawaai of menigten zijn.

Daar slapen we zacht in het gras,

Onder de sterrenpracht.

En overdag in vreugde en spel,

Glijdt de tijd voorbij, zo snel.

3. Scene of the drunken poet (solo, koor en ensemble)

Fill up the Bowl (solo)

Fill up, the Bowl, then et cetera

Schenk de beker vol, drink hem leeg!

4. Trip it (koor en ensemble)

Trip it, trip it in a Ring;

Around this mortal dance,

and sing.

Dans, dans, hand in hand,

Zing en lach in een vrolijke kring,

Vier het leven, zing en spring!

5. May the god of wit inspire (koor en ensemble)

May the God of Wit inspire,

The Sacred Nine to bear a part;

And the Blessed Heavenly Quire,

Shew the utmost of their Art.

Moge de god van de kunst ons leiden,

En de Muzen laten stralen.

Laat het hemelse koor ons tonen,

Hun allermooiste verhalen.

6. Echo song (koor en ensemble)

While Echo shall in sounds remote,

Repeat each Note,

Each Note, each Note.

Echo herhaalt

in de verte zacht,

Elke klank, elk woord, elke macht.

7. Sing while we trip it (koor en ensemble)

Sing while we trip it on the Green;

But no ill Vapours rise or fall,

Nothing offend our Fairy Queen.

Zing en dans op het groene veld,

Laat geen wolk de lucht bederven,

Geen droefheid onze vreugde sterven.

De feeënkoningin waakt over ons spel.

8. Sleep – Hush no more (solisten, koor en ensemble)

Hush, no more, be silent all,
Sweet Repose has clos'd her Eyes.
Soft as feather'd Snow does fall!
Softly, softly, steal from hence.
No noise disturb her sleeping sense.

Stil nu, geen woord, geen zucht,
Haar ogen gesloten in zalige rust.
Zacht als dwarrelende sneeuw,
Fluister, sluip weg, wees geducht.
Laat geen geluid haar dromen verstoren.

9. Air - Ensemble

10. If love's a sweet passion (koor en ensemble)

If Love's a sweet Passion, why does it
torment? If a bitter, oh tell me whence
comes my content?

Since I suffer with pleasure, why should
I complain, Or grieve at my Fate, when I
know 't is invain?

Yet so pleasing the pain, so soft is the
dart, That at once it both wounds me,
and tickles my heart.

I press her hand gently, look languishing
down, And by passionate silence I make
my love known.

But oh! I'm blest when so kind she does
prove, By some willing mistake to discover
her Love.

When in striving to hide, she reveals all
her Flame,

And our Eyes tell each other, what
neither dares Name.

Als liefde zo zoet is, waarom doet ze
pijn? En als ze bitter is, waarom voelt ze
zo fijn?

Ik lijd, maar toch met een lach, waarom
klagen over mijn lot, als ik dit gevoel zo
graag mag?

De pijn is zo zoet, de pijl raakt zo zacht,
Dat hij prikt en tegelijk kietelt met
kracht.

Ik druk zachtjes haar hand, kijk haar ver-
langend aan, In stilte zeg ik wat woorden
niet kunnen verstaan.

Maar o, het mooiste moment van alle-
maal, is wanneer ze – zonder het te be-
doelen – haar liefde onthult.

Als haar blik verraadt wat ze wilde ver-
bergen,

En onze ogen spreken wat we niet dur-
ven zeggen.

11. Now the Night (solo eerste viool, ensemble en koor)

't Is that happy, happy day
'Tis that happy, happy day,
The Birth-Day of King Oberon.

Vandaag is een dag van vreugde
Vandaag is een feest, een heuglijke dag!
De verjaardag van koning Oberon.

12. When a cruel long winter (ensemble)

13. Hail, hail great parent of us all (koor en ensemble)

Hail! Great Parent of us all,
Before your Shrine the Seasons fall,
Thou who giv'st all Nature Birth.

Gegroet! Grootse kracht van leven,
Voor uw altaar buigen alle seizoenen,
U die alles, de hele natuur leven geeft.

14. The plaint (ensemble)

15. Sure the dull god (solisten, ensemble en koor)

Sure the dull god of Marriage does not hear;
We'll rouse him with a Charm, Hymen appear! Hymen appear!
Our Queen of Night commands thee not to stay, Appear! **(koor herhaalt)**

De god van het huwelijk hoort ons zeker niet,
Laten we hem wekken met onze zang!
Hymen, kom, laat je zien!
Onze koningin van de nacht beveelt het,
Kom en verschijs, wees niet te traag!

16. They shall be as happy (koor en ensemble)

They shall be as happy as they're fair;
Love shall fill all the Places of Care:
And every time the Sun shall display his Rising Light,
It shall be to them a new Wedding-Day;
And when he sets, a new Nuptial-Night.

Zij zullen even gelukkig zijn als mooi;
Liefde zal alle zorgen verdrijven:
En telkens wanneer de zon zijn stralend licht toont,
Zal het voor hen een nieuwe trouwdag zijn;
En wanneer hij ondergaat, een nieuwe huwelijksnacht.

Enthousiast geworden over het Hunzekoor? Meezingen?

Dat kan. In september 2025 begint het koor aan een programma in het kader van het 50-jarig bestaan. Nieuwe zangers zijn altijd welkom!

Kijk op www.hunzekoor.nl of mail secretarishunzekoor@gmail.com

Dirigente Inge Roelands (1962, Breda) studeerde blokfluit en koordirectie aan het Brabants Conservatorium. Gespecialiseerd in oude muziek en koorzang ging ze lesgeven, begeleidde ensembles en was actief als uitvoerend musicus. Sinds 2013 heeft ze een eigen muziekpraktijk voor koordirectie, blokfluit- en solfègeles en workshops. Inge staat behalve voor het Hunzekoor voor vier andere regionale koren. Zij organiseert daarnaast regelmatig koorprojecten. Het eerstvolgende koorproject is in augustus 2025. Houdt haar website in de gaten voor de aankondiging: www.inge-roelands.nl.

Aan het concert werkten verder mee

Een ensemble bestaande uit: op klavecimbel **TRUUS PINKSTER**, 1e violiste **JOKE CORPORAAL**, 2e violist **KASPAR BOSMA**, altvioliste **JOSIEN RIJKMANS** en cellist **FLORIS VAN DER TAK**. **HANS MEIJERING** nam de rol van de verteller op zich. Bestuur en koor zijn hun oud-voorzitter hiervoor zeer erkentelijk.

Vriendschapsverzoek

Misschien ben je een oud-zanger, een familielid van een koorlid, of gewoon een liefhebber van onze muziek. Heeft het Hunzekoor een warm plekje in je hart?

Dan nodigen wij je graag uit om 'Vriend van het Hunzekoor' te worden!

Een Vriend van het Hunzekoor voelt zich betrokken bij het koor en wil misschien, geheel vrijblijvend, wel eens iets voor het koor doen. Kleine klusjes: meedenken, dingen uitlenen, reclame maken voor concerten, kortom: er voor ons zijn als het zo uitkomt. En als 't niet uitkomt... even goede vrienden!

Aan onze vriendschap zijn geen kosten verbonden. Als vriend word je op de hoogte gehouden van het reilen en zeilen van het koor. Je ontvangt elk jaar het jaarverslag en natuurlijk nodigen we je uit voor onze concerten. Ook als bedrijf of organisatie kun je onze vriend worden. We kunnen heel gericht bekijken wat we voor elkaar kunnen betekenen. Wil je vriend van het Hunzekoor worden?

Mail secretarishunzekoor@gmail.com

Colofon - Productie concerten 17 en 18 mei 2025: **Hunzekoor**.

Ontwerp & art work affiche, flyer, programmaboekje: Johanna Wenke. Afbeelding p. 8: *Titania Sleeping in the Moonlight protected by her Fairies* van John Simmons (1823-1876). Tekening p. 11: Wiebe Bijker. Samenstelling & opmaak programmaboekje: TextAbility. PR, inrichting en aankleding werden verzorgd door de concertcommissie bestaande uit leden van het koor.

Het bestuur bedankt een ieder hartelijk voor de grote inzet!
